

УКРАЇНА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 29.12.2017

м. Івано-Франківськ

№ 839

**Про схвалення проекту
обласної програми
«Розвиток паліативної допомоги
на Прикарпатті на 2018-2022 роки»**

З метою удосконалення та подальшого розвитку системи паліативної допомоги населенню Прикарпаття, розширення мережі закладів паліативної допомоги та впровадження стандартів її кваліфікованого надання, формування громадської думки для участі громадян і організацій у наданні паліативної допомоги, формування ефективної системи підготовки та підвищення кваліфікації медичних працівників з питань паліативної допомоги:

1. Схвалити проект обласної програми «Розвиток паліативної допомоги на Прикарпатті на 2018-2022 роки» (далі – Програма), що додається.

2. Департаменту охорони здоров'я обласної державної адміністрації (М. Стовбан):

2.1. Забезпечити подання проекту Програми на розгляд обласної ради.

2.2. При складанні та поданні департаменту фінансів облдержадміністрації бюджетних запитів на 2018 рік та наступні роки враховувати потребу в коштах на реалізацію заходів Програми.

3. Департаменту фінансів обласної державної адміністрації (І. Мацькевич) при формуванні обласного бюджету на 2018 рік та наступні роки передбачати кошти для виконання заходів Програми, виходячи з можливостей дохідної частини обласного бюджету.

4. Координацію роботи та узагальнення інформації щодо виконання розпорядження покласти на головного відповідального виконавця – департамент охорони здоров'я облдержадміністрації (М. Стовбан).

5. Контроль за виконанням розпорядження покласти на заступника голови облдержадміністрації І. Пасічняка.

**Перший заступник голови
обласної державної адміністрації**

Марія Савка

СХВАЛЕНО
розпорядження
облдержадміністрації
від 29.12.2017 № 839

Проект

Обласна програма
«Розвиток паліативної допомоги на Прикарпатті
на 2018-2022 роки»

Замовник Програми:

Департамент охорони здоров'я
облдержадміністрації

М. Стовбан _____

В. Педерів

Керівник Програми:

Заступник голови
облдержадміністрації

І. Пасічняк _____

ПОГОДЖЕНО:

Департамент економічного
розвитку, промисловості
та інфраструктури
облдержадміністрації

Ж. Табанець _____

Департамент фінансів
облдержадміністрації

І. Мацькевич _____

Юридичний відділ
облдержадміністрації

Т. Боринський _____

**Паспорт
обласної програми
«Розвиток паліативної допомоги на Прикарпатті
на 2018-2022 роки»**

- 1. Ініціатор розроблення Програми:** департамент охорони здоров'я облдержадміністрації.
- 2. Розробник Програми:** департамент охорони здоров'я облдержадміністрації.
- 3. Термін реалізації Програми:** 2018- 2022 роки.
- 4. Етапи фінансування Програми:** 2018-2022 роки.
- 5. Обсяги фінансування Програми:** 15670,0 тис. гривень.

Роки	Обсяги фінансування, тис. гривень			
	Всього	В т.ч. за джерелами фінансування		
		обласний бюджет	районні, міські бюджети та бюджети ОТГ	інші джерела
2018-2022, в т.ч.	15670,0	15670,0	Виходячи із наявних фінансових ресурсів місцевого бюджету	-
2018	3294,0	3294,0		-
2019	3094,0	3094,0		-
2020	3094,0	3094,0		-
2021	3094,0	3094,0		-
2022	3094,0	3094,0		-

6. Очікувані результати виконання Програми:

- розширення мережі закладів та відділень для надання паліативної допомоги;
- збільшення охопленості хворих із невиліковними захворюваннями кваліфікованою паліативною допомогою;
- покращення якості життя паліативних хворих із больовим синдромом шляхом ефективного та адекватного знеболення;
- підвищення ступеня фізичної та соціальної реабілітації при наданні паліативної допомоги дітям;
- підвищення рівня обізнаності громадян та формування волонтерських організацій.

7. Термін проведення звітності:

Відповідно до мети та завдань, визначених Програмою, замовник подає обласній раді:

- звіт про результати виконання Програми за підсумками року – до 10 лютого наступного за звітним року;

- інформацію про хід виконання Програми – щоквартально до 15 числа місяця, наступного за звітним кварталом.

Замовник Програми:

Департамент охорони
здоров'я облдержадміністрації

М. Стовбан

В. Федорів

Керівник Програми:

Заступник голови
облдержадміністрації

І. Пасічняк

**Обґрунтування доцільності розроблення обласної програми
«Розвиток паліативної допомоги на Прикарпатті
на 2018-2022 роки»**

Загальна частина

Необхідність впровадження цієї програми потрібна для розширення доступності пацієнтів з невиліковними хворобами до якісної, комплексної, ефективної паліативної допомоги шляхом: створення в районах області закладів, відділень та виїзних бригад паліативної допомоги; повноцінного забезпечення існуючих та створених служб паліативної допомоги необхідними медикаментами, медичним та технічним обладнанням, предметами фізичного догляду; реорганізації Будинку дитини в потужний центр реабілітації (абілітації) та паліативної допомоги дітям; удосконалення і впровадження освітніх програм з питань організації і надання паліативної допомоги для медичних, соціальних, релігійних, волонтерських організацій; посилення поінформованості жителів Прикарпаття з метою формування громадської думки та розширення участі їх у наданні паліативної допомоги; для фінансової підтримки благодійних організацій, які вже працюють у цьому напрямку: "Благодійний фонд допомоги невиліковно хворим "Мати Тереза" та відокремленого підрозділу громадської організації "Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги".

**Аналіз проблеми та обґрунтування необхідності її
розв'язання**

Прогнози щодо збільшення невиліковних хвороб в Україні зростають. Порівняно з європейськими країнами наша держава стоїть чи не на першому місці серед таких хвороб, як серцево-судинні, онкологічні захворювання, СНД та туберкульоз.

На Прикарпатті кількість хворих, які можуть потребувати паліативної допомоги, становить близько 16 тис. осіб, в тому числі – понад 6500 дітей, з них щороку реєструється від 80 до 150-180 дітей з онкологічною (онкогематологічною) патологією.

Закладів, які надають таку допомогу, вкрай мало. Зокрема, в м. Івано-Франківську є один обласний клінічний центр паліативної допомоги з стаціонаром на 30 ліжок та виїзним/консультативним відділенням для організації паліативної допомоги дорослим і дітям вдома чи за іншим місцем їх перебування. Також в м. Надвірній працює дитяче паліативне відділення в Будинку дитини на 15 ліжок, функціонують стаціонарні паліативні відділення в Косівському і Надвірнянському районах, обласній психоневрологічній лікарні № 3, Коломийському тубдиспансері. Така кількість ліжок не в змозі забезпечити потребу пацієнтів області в паліативній допомозі.

На сьогодні кількість тих пацієнтів, які в даний час отримують паліативну допомогу в хоспісі та у відділеннях паліативної допомоги інших закладів чи вдома, становить близько 1200 пацієнтів, а це приблизно 8 % від загальної кількості.

Тому виникає велика необхідність поступового створення в госпітальних округах області закладів, центрів відділень паліативної допомоги, хоспісів з мобільними (виїзними) службами, зокрема, шляхом перепрофілювання діючих закладів охорони здоров'я та соціального забезпечення, а також створення закладів сестринського догляду.

Це дасть можливість значно збільшити кількість хворих, які будуть отримувати кваліфіковану паліативну допомогу, та покращити якість їх життя. Для реалізації таких завдань необхідне виділення коштів з обласного бюджету в сумі 2 млн. грн. на рік.

Для безперервного забезпечення та максимального охоплення усіх потребуючих паліативною допомогою, визначення потреби у кількості паліативних ліжок необхідно створити фактичний постійно оновлюваний реєстр усіх хворих, які потребують (можуть потребувати) паліативної допомоги. Такий реєстр планується створити на базі обласного клінічного центру паліативної допомоги, що вимагає затрат на придбання оргтехніки на суму 14 тис. грн. та витрат на паливно-мастильні матеріали для виїздів у райони, моніторинг їх роботи на суму 50 тис. грн. на рік.

Важливою є організація та проведення науково-практичних конференцій, семінарів, тренінгів, в тому числі за участю міжнародних експертів. Для цього необхідні кошти в сумі 50 тис. грн. на рік.

Необхідним є посилення поінформованості жителів Прикарпаття з метою формування громадської думки та розширення участі громадян і організацій у наданні паліативної допомоги дорослим, дітям та членам їх родин.

Відзначення щорічно Всесвітніх днів паліативної допомоги в області вимагає залучення коштів в сумі 30 тис. грн. на рік.

Для інформаційної реклами також необхідні встановлення тематичних біг-бордів, відеороликів, виступи на телебаченні, що виливається у потребу коштів в сумі 100 тис. грн. на рік.

Для впровадження інформаційних кампаній загалом на рік необхідно 180 тис. грн.

Як наслідок, значно підвищиться відсоток поінформованості жителів, усвідомлення даної проблеми та можливість створення волонтерських організацій, що будуть брати участь у наданні паліативної допомоги.

З метою покращення якості надання паліативної допомоги необхідна закупівля медичного, технічного обладнання та предметів догляду у заклади паліативної допомоги. Вкрай необхідним є придбання 2 автомобілів для обслуговування стаціонару і виїзної служби даного закладу на суму 600 тис. грн., медичного обладнання для забезпечення респіраторної підтримки пацієнтів на суму 300 тис. грн. та забезпечення

предметами догляду (кало- і сечоприймачі, підгузки, одноразові пеленки тощо) на суму 200 тис. грн. на рік.

Є постійна потреба у закупівлі медикаментів і перев'язочних матеріалів для підтримуючого лікування та знеболення паліативних хворих для обласного клінічного центру паліативної допомоги, зокрема, стаціонарного та виїзного відділень, на суму 700 тис. грн. на рік.

Враховуючи відсутність освітніх програм за напрямком «паліативна допомога» в медичному університеті, вкрай важливим є питання навчання медичного персоналу та всіх, хто надає паліативним пацієнтам практичну допомогу. У зв'язку з цим виникає необхідність фінансової підтримки Благодійної організації "Благодійний фонд допомоги невиліковно хворим "Мати Тереза", яка впродовж 17 років працює на розвиток і удосконалення паліативної служби на Прикарпатті та на організацію і проведення тренінгів, семінарів, конференцій, а також – відокремленого підрозділу громадської організації "Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги", яка підтримує розвиток паліативної допомоги на Прикарпатті.

Вимагає удосконалення організація паліативної допомоги дітям. Враховуючи національну стратегію реформування інституційного догляду та виховання дітей, департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації ініціює реформування Будинку дитини у м. Надвірній в потужний центр реабілітації (абілітації) та паліативної допомоги дітям з послугою раннього втручання.

З цією метою Будинок дитини слід забезпечити відповідним реабілітаційним обладнанням, зокрема, здійснити капітальний ремонт басейну, закупити локомат – унікальний реабілітаційний комплекс для дітей, хворих на ДЦП та інші неврологічні захворювання, який допомагає відновити і формувати навички ходьби, вартість даного комплексу – 700 тис. грн.; вертикалізатор – пристрій, який застосовують для навчання ходьбі та який допомагає тримати вертикальне положення хворих після травм з метою профілактики негативних наслідків тривалого перебування сидячи чи лежачи, вартість даного пристрою складає приблизно 100 тис. грн. Загальна сума вартості обладнання – 1 млн. гривень на рік.

Дане реабілітаційне обладнання дасть можливість значно підвищити відсоток фізичної реабілітації хворих дітей нашої області.

Крім того, необхідна фінансова підтримка для навчання лікарів та медичних працівників основам паліативної допомоги, методик фізичної терапії та реабілітації в сумі 100 тис. грн. на рік.

Впровадження та реалізація Програми дозволить вирішити низку проблем, які досить давно назріли в сфері охорони здоров'я. Адже кожна людина, яка зіткнулась із невиліковною хворобою, має право на якісне і повноцінне життя до останніх хвилин.

Мета і основні завдання Програми

Основна мета Програми:

- удосконалення та подальший розвиток системи паліативної допомоги на Прикарпатті задля забезпечення максимально можливої якості життя людини з невиліковною хворобою і обмеженим прогнозом життя шляхом раннього виявлення та контролю больового синдрому та інших проявів хвороби, усунення розладів фізіологічних функцій організму, соціальної, духовної, психологічної підтримки хворого і його рідних, там, де потребує цього пацієнт;

- розширення мережі закладів паліативної допомоги та впровадження стандартів її кваліфікованого надання; створення різних форм паліативної допомоги для всіх громадян, які її потребують;

- формування громадської думки для участі громадян і організацій у наданні паліативної допомоги;

- формування ефективної системи підготовки та підвищення кваліфікації медичних працівників з питань паліативної допомоги; підвищення їх обізнаності у наданні паліативної допомоги дорослим, дітям та членам їх родин.

Ступінь досягнення мети Програми визначається на основі моніторингу виконання органами виконавчої влади плану заходів. Оцінка успішності паліативної допомоги та її якості також визначається за допомогою соціологічних досліджень рівня задоволення потреб та забезпечення необхідними послугами пацієнтів, які потребують зазначеної допомоги.

Шляхи та способи розв'язання проблеми

Для розв'язання проблеми необхідно:

- збільшити фінансове забезпечення існуючих закладів та відділень, які надають паліативну та хоспісну допомогу;

- сприяти та дозволити розширити мережі закладів, центрів паліативної допомоги, виїзних служб;

- закупити дороговартісне обладнання для виїзного відділення обласного клінічного центру паліативної допомоги і Будинку дитини та інші необхідні медичні та технічні засоби для закладів паліативної допомоги;

- створити постійно оновлюваний реєстр дітей та дорослих, які мають потребу (можуть мати потребу) в паліативній допомозі;

- провести цілеспрямовану інформаційну кампанію задля: максимального використання можливостей державних органів влади, ЗМІ; поширення інформації (кваліфікованих аналітичних матеріалів, експертних звітів, прогнозів, аргументів та тверджень), залучення неурядових організацій до процесу формування позитивної громадської думки щодо завдань паліативної допомоги.

Очікувані результати виконання Програми

Впровадження даної Програми дасть змогу:

- значно збільшити охопленість хворих наданням паліативної допомоги та покращити якість їх життя; розпочати формування системи ефективної паліативної допомоги відповідно до потреб населення та міжнародних стандартів;
- забезпечити потребу мешканців області в паліативній допомозі до 70-80 %;
- забезпечити 100 % паліативних хворих, які потребують знеболення, ефективними знеболюючими засобами в умовах, де вони цього потребують (стаціонар, денний хоспіс, вдома та ін.);
- сформувати ефективну систему додаткового навчання медичних працівників з питань паліативної допомоги, діагностики та лікування болю при наданні паліативної допомоги, соціальної, психологічної та духовної допомоги паліативним хворим та їхнім рідним;
- підвищити громадянську активність населення та активність недержавних організацій у виконанні програм паліативної допомоги та догляду, розвиток благодійництва та волонтерства у цій сфері;
- створити сприятливе інформаційне середовище, необхідне для подальшої послідовної реалізації Концепції розвитку паліативної допомоги на Прикарпатті;
- покращити соціальну та фізичну реабілітацію хворих дітей, знизити рівень їх інвалідності.

Фінансове забезпечення Програми

Фінансування Програми планується здійснювати за рахунок коштів місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

**Заступник директора – начальник
управління ресурсного і кадрового
забезпечення, моніторингу та супроводу
державних програм департаменту
охорони здоров'я облдержадміністрації**

Віталій Федорів

**Додаток
до обласної програми
«Розвиток паліативної допомоги
на Прикарпатті на 2018-2022 роки»**

**Перелік
заходів, обсяги та джерела фінансування обласної програми
«Розвиток паліативної допомоги на Прикарпатті на 2018 – 2022 роки»**

№ з/п	Найменування заходу	Виконавці	Термін виконання, роки	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.					Очікувані результати
				Роки	Всього тис.грн	В т.ч. за джерелами фінансування (тис.грн.)			
						обласний бюджет	районні, міські бюджети та бюджети ОТГ	інші джерела	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Створення в госпітальних округах області закладів, центрів, відділень паліативної допомоги	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконкоми міських рад міст обласного значення	2018-2022	2018-2022 в т.ч.: 2018 2019 2020 2021 2022	500,0 в т.ч.: 100,0 100,0 100,0 100,0 100,0	500,0 в т.ч.: 100,0 100,0 100,0 100,0 100,0	Виходячи із наявних фінансових ресурсів місцевого бюджету	- - - - -	Розширення мережі закладів та відділень для паліативної допомоги

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.	Створення виїзних мобільних бригад паліативної допомоги в області	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконкоми міських рад міст обласного значення	2018-2022	2018-2022 в т.ч.: 2018 2019 2020 2021 2022	250,0 в т.ч.: 50,0 50,0 50,0 50,0 50,0	250,0 в т.ч.: 50,0 50,0 50,0 50,0 50,0	Виходячи із наявних фінансових ресурсів місцевого бюджету	- - - - -	Підвищення рівня надання паліативної допомоги хворим за місцем проживання
3.	Створення постійно діючого реєстру паліативних хворих	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, Всеукраїнська громадська організація «Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги», обласний клінічний центр паліативної допомоги	2018-2022	2018-2022 в т.ч.: 2018 2019 2020 2021 2022	320,0 в т.ч.: 64,0 64,0 64,0 64,0 64,0	320,0 в т.ч.: 64,0 64,0 64,0 64,0 64,0	Виходячи із наявних фінансових ресурсів місцевого бюджету	- - - - -	Створення фактичного реєстру паліативних хворих та визначення потреби кількості паліативних ліжок
4.	Інформаційні заходи	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, Всеукраїнська громадська організація «Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги», благодійна організація «Благодійний фонд допомоги невиліковно хворим «Мати Тереза», обласний клінічний центр паліативної допомоги	2018-2022	2018-2022 в т.ч.: 2018 2019 2020 2021 2022	900,0 в т.ч.: 180,0 180,0 180,0 180,0 180,0	900,0 в т.ч.: 180,0 180,0 180,0 180,0 180,0	Виходячи із наявних фінансових ресурсів місцевого бюджету	- - - - -	Посилення поінформованості жителів Прикарпаття, формування громадської думки та волонтерських організацій

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5.	Закупівля автомобілів, медичного та технічного обладнання, предметів догляду для закладів паліативної допомоги	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконкоми міських рад міст обласного значення	2018-2022	2018-2022 в т.ч.: 2018 2019 2020 2021 2022	4500,0 в т.ч.: 900,0 900,0 900,0 900,0 900,0	4500,0 в т.ч.: 900,0 900,0 900,0 900,0 900,0	Виходячи із наявних фінансових ресурсів місцевого бюджету	- - - - -	Покращення якості надання паліативної допомоги у відповідних закладах
6.	Закупівля медикаментів для підтримуючого лікування та знеболення паліативних хворих стаціонарного та виїзного відділень обласного клінічного центру паліативної допомоги	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, обласний клінічний центр паліативної допомоги	2018-2022	2018-2022 в т.ч.: 2018 2019 2020 2021 2022	3500,0 в т.ч.: 700,0 700,0 700,0 700,0 700,0	3500,0 в т.ч.: 700,0 700,0 700,0 700,0 700,0	Виходячи із наявних фінансових ресурсів місцевого бюджету	- - - - -	Покращення якості підтримуючого лікування та знеболення паліативних хворих
7.	Навчання медичного персоналу з питань надання паліативної допомоги та методик фізичної терапії	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, обласний клінічний центр паліативної допомоги	2018-2022	2018-2022 в т.ч.: 2018 2019 2020 2021 2022	500,0 в т.ч.: 100,0 100,0 100,0 100,0 100,0	500,0 в т.ч.: 100,0 100,0 100,0 100,0 100,0	Виходячи із наявних фінансових ресурсів місцевого бюджету	- - - - -	Підвищення рівня знань лікарів методик фізичної терапії та реабілітації

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
8.	Закупівля реабілітаційного обладнання для паліативного відділення Надвірнянського Будинку дитини	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконкоми міських рад міст обласного значення, Надвірнянський будинок дитини	2018-2022	2018-2022	5200,0	5200,0	Виходячи із наявних фінансових ресурсів місцевого бюджету	- - - - -	Покращення фізичної реабілітації хворих дітей, особливо із неврологічними захворюваннями
				в т.ч.: 2018 2019 2020 2021 2022	в т.ч.: 1200,0 1000,0 1000,0 1000,0 1000,0	в т.ч.: 1200,0 1000,0 1000,0 1000,0 1000,0			

Заступник директора – начальник управління ресурсного і кадрового забезпечення, моніторингу та супроводу державних програм департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації

Віталій Федорів